VANHUSNEUVOSTON, VAMMAISNEUVOSTON, NUORISOVALTUUSTON JA ALUEJOHTOKUNTIEN LAUSUNNOT LAUTAKUNTIEN 2027 TALOUSARVIOESITYKSISTÄ

Vanhusneuvosto 6.10.2026

Kaupunkikehityslautakunta

Vanhusneuvosto antaa seuraavan lausunnon:

Vanhusneuvosto pitää erittäin tärkeänä, että kaupungin investoinneissa ja kunnossapidossa edistetään vuosittain esteettömyyttä ja turvallista liikkumista. Katuverkon ja kevyen liikenteen väylien korjausvelan kasvaessa on tärkeää huolehtia erityisesti ikääntyneiden käyttämien kulkureittien turvallisuudesta ja kunnosta. Esteettömien kulkureittien, turvallisten ylityspaikkojen, levähdyspaikkojen sekä hyvin hoidettujen jalankulkuympäristöjen merkitys korostuu ikääntyneiden määrän kasvaessa. Vanhusneuvosto korostaa, että turvallista ja sujuvaa liikkumista tulee edistää myös liikennejärjestelyjä kehittämällä. Tähän liittyen vanhusneuvosto esittää selvitettäväksi Porrassalmenkadun ja Maaherrankadun muuttamista yksisuuntaisiksi liikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden parantamiseksi.

Vanhusneuvosto pitää tärkeänä, että investointien ja kaupunkiympäristön kehittämisessä huomioidaan ikääntyneiden tarpeet jo suunnitteluvaiheessa. Vaikutusten ennakkoarvioinnilla tulee varmistaa, että päätösten vaikutukset ikääntyneiden hyvinvointiin ja arjen sujuvuuteen tunnistetaan ja otetaan huomioon päätöksenteossa. Joukkoliikenteen, pysäkkien, katuympäristön, puistojen, liikuntapaikkojen sekä julkisten rakennusten suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota esteettömyyteen, saavutettavuuteen ja turvalliseen asiointiin. Ikääntyneiden sujuvan asioinnin ja palvelujen saavutettavuuden turvaamiseksi vanhusneuvosto edellyttää, että asioimisliikenteen tarpeiden kartoittamiseen varataan määräraha ja että kartoituksen perusteella käynnistetään tarvittava jatkosuunnittelu.

Hyvinvointilautakunta

Vanhusneuvosto antaa seuraavan lausunnon:

Vanhusneuvosto toteaa, että talousarvioesityksessä ikääntyneiden hyvinvointi näkyy useissa palveluissa. Vanhusneuvosto korostaa, että palvelujen kehittämisessä tulee huomioida ikääntyneiden kasvava määrä, heidän erilaiset tarpeensa sekä palvelujen saavutettavuus. Erityisesti kirjasto-, kulttuuri-, kansalaisopisto- ja liikuntapalveluilla on tärkeä merkitys ikääntyneiden hyvinvoinnin, toimintakyvyn ja osallisuuden tukemisessa. Lisäksi tulee huomioida, että vapaaehtoistoiminta ja kokoontumistilojen saatavuus lisäävät ikääntyneiden hyvinvointia.

Vanhusneuvosto pitää tärkeänä, että talouden tasapainottamisessa turvataan ennaltaehkäisevät ja toimintakykyä ylläpitävät palvelut. Ennaltaehkäisevillä ja toimintakykyä ylläpitävillä palveluilla voidaan tukea ikääntyneiden hyvää arkea ja ehkäistä palvelutarpeiden kasvua.

Vanhusneuvosto toivoo, että ikääntyneiden näkökulma huomioidaan palvelujen kehittämisessä ja että vanhusneuvostoa kuullaan ikääntyneisiin vaikuttavien palvelujen suunnittelussa.

Vammaisneuvosto 29.9.2026

Kaupunkikehityslautakunta

Vammaisneuvosto pitää myönteisenä, että talousarvion tavoitteisiin sisältyy esteettömyyttä ja kevyen liikenteen turvallisuutta parantavia toimenpiteitä.

Vammaisneuvosto nostaa esille erityisesti:

- Esteettömien katu- ja kevyen liikenteen ympäristöjen kehittämisen sekä korjausvelan vähentämisen
- Saavutettavan joukkoliikenteen edistämisen sekä pysäkkien ja kulkureittien esteettömyyden varmistamisen
- Kutsujoukkoliikenteen ja kutsutaksiliikenteen kehittämisen liikkumismahdollisuuksien turvaamiseksi
- Konsertti- ja kongressitalo Mikaelin remontissa esteettömyyden huomioimisen

Vammaisneuvosto korostaa, että esteettömyys tulee huomioida liikenne- ja investointiratkaisujen suunnittelun lähtökohtana. Esteettömyyden toteutumista tulee seurata systemaattisesti ja vammaisneuvosto tulee ottaa mukaan valmisteluun varhaisessa vaiheessa.

Hyvinvointilautakunta

Vammaisneuvosto pitää myönteisenä, että talousarviossa painotetaan hyvinvoinnin, osallisuuden ja yhdenvertaisuuden edistämistä.

Vammaisneuvosto nostaa esille erityisesti:

- soveltavan liikunnan kehittämissuunnitelman laatimisen
- ehkäisevän päihdetyön koordinaattorin viran perustamisen
- kulttuuri-, kirjasto- ja museopalveluiden saavutettavuuden parantamisen
- Viestikeskus Lokin esteettömyyden parantamisen
- Marskin liikuntapuiston kehittämisessä saavutettavuuden huomioimisen
- nuorisopalveluiden saavutettavien toimintaympäristöjen kehittämisen

Vammaisneuvosto korostaa, että esteettömyys on monimuotoista ja sen eri muodot tulee huomioida kaikessa kehittämisessä. Fyysisen esteettömyyden lisäksi on tärkeää huomioida muun muassa aistiesteettömyys.

Sivistyslautakunta

Vammaisneuvosto pitää tärkeänä, että tavoitteena on turvata laadukkaat, tasavertaiset ja saavutettavat kasvatus- ja opetuspalvelut.

Vammaisneuvosto pitää erityisen merkittävinä:

- oppimisen tuen uudistuksen huomioimista talousarviossa
- kasvaneen tuen tarpeen tunnistamista
- oppilaiden yksilöllisen tuen turvaamista
- erityisluokanopettajaresurssien vahvistamista
- yhteistyön kehittämistä kasvun ja oppimisen tuen palveluissa
- Itäisen aluekoulun ratkaisuissa esteettömyyden huomioimista; tilat, tukipalvelut ja koulukuljetukset

Vammaisneuvosto korostaa, että koulu- ja päiväkotiratkaisuissa tulee varmistaa rakennusten, piha- alueiden, saattoliikenteen ja oppimisympäristöjen esteettömyys.

Nuorisovaltuusto 8.10.2026

Nuorisovaltuuston lausunto kaupunkikehityslautakunnan talousarviosta

Waltti-kortti ja julkinen liikenne

Mikkelin nuorisovaltuusto pitää tärkeänä, että peruskoululaisten nykyinen Waltti-korttijärjestelmä turvataan ja sen laajentamista myös toisen asteen opiskelijoille selvitetään. Waltti-kortin laajentaminen toiselle asteelle olisi erityisen tärkeää tilanteessa, jossa ajokortin saamisen edellytykset ovat tiukentuneet ja ikäpoikkeusluvan saaminen on vaikeutunut. Waltti-kortti helpottaisi toisen asteen opiskelijoiden osallistumista harrastuksiin, osa-aikatyöhön ja muuhun vapaa-ajan toimintaan.

Lisäksi nuorisovaltuusto ehdottaa, että kaupungin joukkoliikenteen resursseja ja reittejä arvioidaan uudelleen kartoituksen avulla. Tavoitteena tulisi olla joukkoliikenteen käyttöasteen kasvattaminen ja matkustajamäärien tasaisempi jakautuminen eri reiteille ja vuoroille. Nuorisovaltuusto toivoo, että Mikkelin kaupunki kehittää joukkoliikennettä pitkäjänteisesti siten, että se palvelee paremmin eri ikäryhmiä ja mahdollistaa nuorille sujuvan, turvallisen ja yhdenvertaisen liikkumisen.

Katuvalot

Mikkelin nuorisovaltuusto ehdottaa, että katuvalaistuksen päälläoloaikoja ja niiden tarkoituksenmukaisuutta tarkastellaan vielä uudelleen. Nuorisovaltuusto pitää tärkeänä, että kaupungissa etsitään ratkaisuja, joilla voidaan säästää energiaa ja vähentää kustannuksia vaarantamatta kuntalaisten turvallisuutta.

Yhtenä kehitysideana nuorisovaltuusto esittää liiketunnistimilla toimivien katuvalojen käyttöönoton selvittämistä. Liiketunnistimien avulla valaistusta voitaisiin säätää kulkijoiden tarpeiden mukaan, mikä voisi vähentää energiankulutusta ja tuoda kaupungille säästöjä pitkällä aikavälillä. Nuorisovaltuusto toivoo, että kaupunki selvittää ratkaisun toteuttamiskelpoisuutta ja mahdollisia kustannusvaikutuksia.

Työllisyys ja elinvoima

Mikkelin nuorisovaltuusto pitää Mikkelin Seudun Uusyrityskeskuksen toimintaa tärkeänä, sillä se tukee yrittäjyyden aloittamista ja edistää työllistymismahdollisuuksia myös nuorille. Nuorisovaltuusto pitää tärkeänä, että nuorilla on mahdollisuus saada tukea ja tietoa yrittäjyydestä sekä oman työllistymisensä edistämisestä.

Nuorisovaltuusto suhtautuu myönteisesti myös Veturitallien asemakaavaan. Alueen kehittäminen voi tulevaisuudessa luoda uusia työpaikkoja, lisätä kaupungin elinvoimaa ja tarjota uusia mahdollisuuksia yritystoiminnalle.

Datakeskukset

Toivomme, että nykyisissä ja tulevaisuuden datakeskushankkeissa otetaan huomioon mahdolliset ympäristövaikutukset. Datakeskukset tulee suunnitella siten, etteivät ne aiheuta haittaa Etelä-Savon maakuntamaisemaan, ja toivomme myös avointa keskustelua ja kuntalaisten kuulemista asiaan liittyen.

Nuorisovaltuuston lausunto sivistyslautakunnan talousarviosta

Ehkäisevän päihdetyön koordinaattori

Mikkelin nuorisovaltuusto pitää tärkeänä, että Mikkelin kaupunkiin perustetaan ehkäisevän päihdetyön ja mielen hyvinvoinnin koordinaattorin virka. Nuorisovaltuuston mielestä ennaltaehkäisevän työn merkitys korostuu erityisesti tilanteessa, jossa päihteisiin liittyvät haasteet herättävät huolta, myös nuorten keskuudessa. Nuorisovaltuusto katsoo, että ennaltaehkäisevään päihdetyöhön ja mielen hyvinvoinnin edistämiseen panostaminen on tärkeää sekä nuorten hyvinvoinnin että koko kaupungin turvallisuuden kannalta.

Koulunkäynninohjaajat

Mikkelin nuorisovaltuusto on huolissaan koulunkäynninohjaajien määrään kohdistuvista leikkauksista, sillä oppilaiden tuen tarve ei ole vähentynyt, vaan nuorisovaltuuston näkemyksen mukaan päinvastoin kasvanut. Koulunkäynninohjaajilla on tärkeä rooli oppilaiden arjessa, oppimisen tukemisessa ja hyvinvoinnin edistämisessä. On tärkeää varmistaa, että jokainen oppilas saa tarvitsemansa tuen ja että kouluissa on riittävästi henkilöstöä vastaamaan oppilaiden yksilöllisiin tarpeisiin.

Digitaalinen osaaminen

Nuorisovaltuusto pohtii, miten kaupunki voisi entistä paremmin edistää varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toisen asteen henkilökunnan digitaalista osaamista. Digitalisaation kehittyessä uusia ohjelmia ja järjestelmiä otetaan jatkuvasti käyttöön, minkä vuoksi henkilökunnan riittävä osaaminen ja perehdytys ovat yhä tärkeämpiä. Nuorisovaltuuston mielestä on tärkeää, että henkilökunta saa riittävästi aikaa ja tukea uusien ohjelmien ja järjestelmien käyttöönottoon. Näin voidaan varmistaa, että digitaalisia työkaluja osataan hyödyntää tarkoituksenmukaisesti opetuksen ja oppimisen tukena. Riittävän perehdytyksen avulla voidaan myös vähentää teknisten ongelmien ja järjestelmien käytön aiheuttamaa ylimääräistä työkuormaa, jolloin henkilökunnalle jää enemmän aikaa varsinaiseen opetus- ja kasvatustyöhön.

Nuorisovaltuuston lausunto hyvinvointilautakunnan talousarviosta

Nuorten kulttuurikeskus Sähkis

Nuorisovaltuusto pitää hienona sitä, että Nuorten kulttuurikeskus Sähkiksen suunnitelmiin ja toiminnan kehittämiseen on suhtauduttu kaupungissa vakavasti. Sähkiksen toiminnan käynnistyminen ja pilotointi ovat myös yksi hyvinvointilautakunnan keskeisistä tavoitteista vuonna 2027. Sähkis tarjoaa Mikkelin nuorille uuden kohtaamispaikan, jossa he voivat matalalla kynnyksellä ja maksutta kokeilla erilaisia taide- ja kulttuuriharrastuksia. Keskus lisää harrastusmahdollisuuksia ja edistää nuorten osallisuutta sekä kulttuurin saavutettavuutta Mikkelissä.

Nuoret ovat olleet mukana Sähkiksen suunnittelussa alusta alkaen ja käyneet aktiivista vuoropuhelua nuorisopalveluiden, talonrakennuspalveluiden, tietohallinnon ja muiden toimijoiden kanssa. Nuorisovaltuusto pitää tärkeänä, että nuorten näkemykset huomioidaan koko suunnittelu- ja toteutusprosessin ajan. Tavoitteena on luoda aidosti nuorten näköinen tila, jonka toimintaa kehitetään ja toteutetaan nuorilta nuorille -periaatteella.

Koulu PT. Marskin aukio ja koulunuorisotyö

Nuorisovaltuusto pitää Koulu PT -hankkeen vakinaistamista Mikkelissä tärkeänä. Hanke tukee nuorten aktiivista arkea, lisää liikunnallisuutta ja edistää terveellisiä elämäntapoja. Nuorisovaltuusto toivoo, että hankkeen toimintaedellytykset turvataan myös tulevaisuudessa. Marskin aukion ulkoliikuntapaikka edistää liikunnallisuutta ja tarjoaa nuorille mahdollisuuksia aktiiviseen vapaa-aikaan. Nuorisovaltuusto pitää ulkoliikuntapaikan toteuttamista tärkeänä ja toivoo, että hanke etenee mahdollisimman nopeasti.

Nuorisovaltuusto pitää tärkeänä, että Kalevankankaan koululle saadaan vakituinen koulunuorisotyöntekijä. Nuorisovaltuuston näkemyksen mukaan koulunuorisotyöntekijän tarve on ajankohtainen jo ennen vuoden 2028 alkua. Tavoitteena tulisi olla, että koulunuorisotyöntekijä aloittaa tehtävässään viimeistään lukuvuoden 2027–2028 alussa. Koulunuorisotyö tukee nuorten hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja kouluarkea.

Kirjastopolku

Mikkelin nuorisovaltuusto pitää Kirjastopolun jatkumista positiivisena asiana. Kirjastopolku tukee lasten ja nuorten lukutaidon kehittymistä, mikä on erittäin tärkeää. Nuorisovaltuusto pitää myös tärkeänä, että kirjaston lakisääteiset palvelut toteutetaan laadukkaasti ja hyvällä tasolla myös jatkossa.

Anttolan aluejohtokunta 14.10.2026

Kaupunkikehityslautakunta

Anttolan aluejohtokunta uudistaa vuosi sitten talousarvioiden yhteydessä antamassaan lausunnossa esittämiä asioita ja nostaa lisäksi uusia asioita esille.

Investointisuunnitelmassa on ollut Vesiliikelaitoksen Anttolan siirtolinjan yleissuunnittelu vuosina 2024 ja 2025. Aluejohtokunta pitää tärkeänä, että tulevina vuosina suunnitelmaa lähdetään toteuttamaan ja investointisuunnitelmaan varataan siihen rahoitus. Mikkelin kaupungin yhtenä strategiana on puhdas vesi. Siirtolinja tukisi myös Saimaan ja erityisesti Luonterin alueen puhtaana pitämistä. Anttolan siirtolinjan rakentamisen suunnittelu esitetään tapahtuvaksi vuodelle 2027.

Anttolan aluejohtokunta esittää, että Mikkelin kaupunki omalta osaltaan edistää Kantatie 62 varteen suunnitellun pyörätien rakentamista. Jos pyörätie toteutetaan pääosin nykyisen tien levennyksenä, niin levennys lisäisi myös mutkaisen ja mäkisen tien liikenneturvallisuutta.

Aluejohtokunta toteaa Anttolaan tehdyn laajan kaavoitusvisioinnin, joka valmistui vuoden 2021 lopulla. Visioinnissa suunnitellut toimenpiteet tulee aikatauluttaa, osoittaa resurssit ja laittaa vaiheittain käytäntöön.

Anttolan aluejohtokunta lisäksi esittää, että Mikkelin kaupunki ottaa mallia muista kunnista, joissa investointeihin ja matkailun edistämiseen hyödynnetään myös hankerahoituksia.

Aluejohtokunta pitää myös tärkeänä, että Kantatie 62:lta Anttolan keskustaan tulevat liittymät: Pajatie, Harmolantie ja Mikkelintie tulee siistiä ja maisemoida. Liittymät tulee saada vetovoimaisemmiksi ja Anttolan ilmettä viihtyisämmäksi. Nyt liittymäalueet ovat epäsiistejä eivätkä houkuta matkailijoita tai muita ohikulkijoita kääntymään Anttolaan.

Sivistyslautakunta

Anttolan aluejohtokunta puoltaa sivistyslautakunnan talousarvioesitystä. Lisäksi tuodaan esille, että Anttolan yhtenäiskoulun kehittämistä luonto- ja liikuntakouluksi jatketaan.

Hyvinvointilautakunta

Anttolan aluejohtokunta uudistaa vuosi sitten talousarvioiden yhteydessä antamassaan lausunnossa esittämänsä huolen nuorisotilan puuttumisesta Anttolassa ja vaatii, että asia on saatava järjestymään vuoden 2027 alkaessa. On suorastaan häpeällistä, että yksi entisistä kuntataajamista on jätetty kokonaan vaille nuorisotoimintaa! Nuorisotila toimisi myös kokokylän yhteisöllisenä tilana ja mahdollisena tulevana kylävalmiustalona.

Nuorisotoimintaa varten tulee varata työpanosta ja sopivat tilat ja niiden vaatimat resurssit lisättävä hyvinvointilautakunnan talousarvioon.

Nuorisotyön tulee olla monipuolista ja säännöllistä myös Anttolassa. Samoin nuorisolle suunnattuja tapahtumia tulee järjestää myös muualla kuin Mikkelin keskustan alueella.

<u>Mikkelin pitäjän aluejohtokunta 7.10.2026</u>

Kaupunkikehityslautakunta

Mikkelin pitäjän aluejohtokunta merkitsee tiedoksi kaupunkikehityslautakunnan talousarvion.

Aluejohtokunta toivoo, että maankäyttösuunnittelussa tulee ottaa huomioon vahvemmin jo nykyiset kylät ja taajamat. Aluejohtokunta näkee Mikkelin houkuttavuuden ja vetovoimaisuuden muuallakin kuin kantakaupungissa.

Aluejohtokunta haluaa korostaa, että pitäjänalueen tiestöstä pidetään hyvää huolta.

Hyvinvointilautakunta

Etsivään nuorisotyöhön pitäjän alueella pitää panostaa enemmän myös rahallisesti sekä toiminnallisesti. Tässä toiminnassa tulee myös huomioida kolmannen sektorin tarjoamat mahdollisuudet.

Museopalveluiden tulee huomioida valmistautuminen Mikkelin 700-vuotis juhlavuoteen vuonna 2029.

Olemassaolevat lähiliikuntapaikat tulee säilyttää pitäjän alueella.

Mikkelin pitäjän aluejohtokunta toivoo, että hyvinvointilautakunnan talousarviossa huomioidaan Otavan nuorisotilan puutteellisuus. Nykyisellään kirjasto ei sovellu nuorisotilaksi.

Sivistyslautakunta

Mikkelin pitäjän aluejohtokunta esittää, että jatkossa tulee huomioida koulu- ja päiväkotipalvelut myös haja-asutusalueilla.

Mikkelin pitäjän aluejohtokunta esittää, että koulukuljetukset tulee järjestää lasten edun mukaisesti ja turvallisesti, sekä sillä tulisi mahdollistaa kerho- ja harrastustoiminta koulun jälkeen.

Ristiinan aluejohtokunta 9.10.2026

Kaupunkikehityslautakunta

Talousarvioehdotus yksilöi kehittämiskohteita Ristiinaan hyvin vähän. Ristiinan sotakoulu olisi saamassa investointiohjelmassa viimeisenä eränä ensi vuonna 25 000 €. Samoin investointiohjelmasta ilmenee latureitin jatko ja valaistus, jolle taloussuunnitelmassa hanke on viivästetty vuodelle 2030, ja sille on varattu 125 000 €.

Aluejohtokunta pitää hyvänä, että asiakirjat sisältävät osallistavan budjetoinnin jatkumisen koko taloussuunnitelmakauden ajan.

Ristiinan aluejohtokunta antaa täyden tukensa paikkakunnalle suunniteltujen kohteiden toteuttamiselle. Aluejohtokunta kiirehtii Mikkelin kaupunkia ryhtymään toimiin Pökkäänlahden jätevedenpuhdistamon tulevaisuuden ratkaisemiseksi. Pökkäänlahden, ja laajemminkin paikkakunnan vesialueiden virkistyskäyttö ei voi vaarantua mahdollisen ympäristövahingon vuoksi. Ristiina tunnetaan luonnostaan, historiastaan ja matkailijoita houkuttavasta puhdasvetisestä Saimaasta. Se ei voi vaarantua.

Aluejohtokunta muistuttaa kaupunki-infran kehittämisen tarpeellisuudesta liitostaajamissa sekä maaseutuympäristössä, jotta harvemmin asuttujen alueiden elinkeinojen harjoittamiselle tarjoutuu asialliset edellytykset ja myös alueella olevien kiinteistöjen arvot voidaan säilyttää. Toimiva infrastruktuuri mahdollistaa palveluiden sijoittumisen ja lisää paikallista vetovoimaa sekä siten koko kaupungin elinvoimaa.

Aluejohtokunta kannustaa maankäytön suunnittelussa erilaisten asumisratkaisujen ja asumismuotojen mahdollistamista koko kaupungin alueella.

Aluejohtokunta pitää välttämättömänä tasapuolisen liikkumisen mahdollistamista koko kaupungin alueella. Koululaisten käytössä olevan waltti matkakortin käytettävyyttä tulee parantaa siten, että myös pitäjien koululaiset voivat osallistua esimerkiksi Mikkelin kaupunkikeskustaan sijoittuviin harrastuksiin. Samoin aluejohtokunta kannustaa kaupunkia käynnistämään toimivan kutsutaksi-järjestelmän, joka mahdollistaa maaseutualueilla asuvien asioinnin pitäjien taajamiin, Mikkelin kaupunkikeskustaan ja myös waltti matkakortin reittien varteen. Aluejohtokunta katsoo, että se ei ole paras toimija selvittämään asiaa nykyisillä resursseilla.

Aluejohtokunta muistuttaa paikkakunnan tiekohteiden parantamistarpeesta. Kevyen liikenteen väylä Ristiinan taajaman ja Pelloksen välillä on surkea, jonka parantamiseksi aluejohtokunta odottaa kaupungilta vaikuttamista väylänpitäjään. Samoin kaupungin odotetaan olevan

aktiivinen tärkeiden tiekohteiden, kuten esimerkiksi Suurlahdentien ja Himalanpohjantien parantamiseksi.

Aluejohtokunta pitää välttämättömänä selkeyttää liikennejärjestelyjä Ristiinan yhtenäiskoulun ympäristössä. Ongelmat ilmenevät joka koulupäivä, kun iltapäivän alkutunteina koulukuljetukset ruuhkauttavat isosti koulun ja urheilukentän välisen tieosan. Muu asiointiliikenne hankaloituu. Koulun ympäristöön tulee myös sijoittaa lapsista varoittavia liikennemerkkejä.

Aluejohtokunta muistuttaa edelleen, liikunta- ja harrastusmahdollisuuksien tarjoamista tukisi tekonurmikentän sisällyttäminen talousarvioon Ristiinan yhtenäiskoululle. Hänninkentän tekonurmen uusimisen yhteydessä vanha tekonurmi olisi siirrettävissä Ristiinaan.

Turvallisuus- ja viihtyvyysinvestointina toteutettavaksi aluejohtokunta pitää perusteltuna katuvalaistuksen parantamista Ristiinan taajamassa. Valaisinten uusimisen led-valoiksi ja valaistuksen päällä pidon tultua edullisemmaksi, tämän tulee näkyä koko Mikkelin alueella.

Sivistyslautakunta

Aluejohtokunta korostaa sivistyspalveluiden merkitystä kaupungin kehittämisessä. Hyvinvointi- ja turvallisuuspalvelujen siirryttyä Eloisalle on varhaiskasvatus- ja opetusala selvästi kaupungin laajin hallinnonala. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelut tulee olla helposti saavutettavissa koko kaupungin alueella.

Sivistyspalvelut ovat keskeinen kuntien kilpailutekijä. Mikkelin kaupungin vetovoimaa tulee parantaa määrätietoisesti, jotta kaupunki profiloituu kiinnostavaksi opiskelukaupunkina esimerkiksi sote- ja varhaiskasvatusalan opiskelijoille ja myös monialaisesti kehittyvänä työssäkäyntialueena. Opiskelijakaupunki rakentuu koulutuksen tarjoajien, elinkeinoelämän ja kaupungin yhteistyönä.

Sivistystoimen kiinteistöt kokoavat merkittävästi pitäjän eri yhteisöjä. Aluejohtokunta kannustaa yhtenäiskoulua ja kirjastoa pitämään kiinni hyväksi todetusta tavasta olla laajasti Ristiinan eri-ikäisten asukkaiden kohtaamispaikkoina.

Aluejohtokunta pitää hyvänä, että asiakirjat sisältävät osallistavan budjetoinnin jatkumisen koko taloussuunnitelmakauden ajan.

Etelä-Savon erityispiirteenä on, että olemme Suomen ikääntynein maakunta. Ikääntyneimmän maakunnan pääkaupunkina Mikkelillä on erityinen vastuu toimia suunnannäyttäjänä koko valtakunnalle eri-ikäiset kaupunkilaiset huomioon ottavana paikkakuntana. Eloisan ja Mikkelin kaupungin yhteisen Ikäohjelman toimeenpanoon on suunnattava tarpeelliset resurssit.

Suomen NATO-kumppanuuden myötä Mikkeli kansainvälistyy. Ristiinan aluejohtokunta kannustaa kansainvälisyyden ja kielivalintojen edellyttämien toimien huomioimista lasten ja nuorten koulupolkujen suunnittelussa.

Nuorisotilat ja kirjasto ovat siirtyneet Ristiinan yhtenäiskoulun tiloihin. Menettely on toimiva ja mahdollistaa paikallisten sivistyspalveluiden kokoamisen yhteisen katon alle.

Ristiinassa on ajanmukainen päiväkoti, jonka henkilöstöresurssit tulee turvata siten, että myös vuorotyöntekijäperheiden tarvitsemat päivähoitopalvelut ovat saatavilla. Ristiinassa toimii mm. UPM-Kymmene Wood Oy:n vaneritehdas Pellosniemessä, samoin Eloisan toimipisteiden ja eri viranomaistehtävissä toimivaa henkilöstöä asuu Ristiinassa, joiden työntekijät tarvitsevat joustavia päivähoitopalveluja. Aluejohtokunta painottaa riittävän henkilöstön varmistamista päiväkodissa siksikin, että yksikön vastuulla ovat niin ikään Suomenniemen päivähoidon järjestäminen. Laadukkaat ja turvalliset päiväkotipalvelut ovat vetovoimatekijä, josta paikkakunnalla halutaan pitää kiinni.

Aluejohtokunta pitää välttämättömänä selkeyttää liikennejärjestelyjä Ristiinan yhtenäiskoulun ympäristössä. Ongelmat ilmenevät joka koulupäivä, kun iltapäivän alkutunteina koulukuljetukset ruuhkauttavat isosti päiväkodin ja urheilukentän välisen tieosan. Muu asiointiliikenne hankaloituu huomattavasti.

Hyvinvointilautakunta

Ristiinan aluejohtokunta pitää tärkeänä kirjaston, nuorisopalveluiden, liikuntapalveluiden, kansalaisopiston ja yleisten kulttuuripalveluiden helppoa saavutettavuutta sekä niiden ulottamista koko kaupungin alueelle.

Lautakunnan tavoitteena on edistää kaupunkilaisten hyvinvointia ja harrastuneisuutta, kehittää toimintaympäristöjä ja sähköisten palvelujen käyttöä sekä tehostaa kumppanuussuhteita yhdistysten ja järjestöjen kanssa. Tavoite on kannatettava, joskin kaupungin palvelutuotannon tukeutuminen merkittäviltä osin, ja paikoin yksinomaan, sähköisiin palveluihin jättää ison osan kaupunkilaisista palveluiden ulkopuolelle. Useilla ikäihmisillä ja maahanmuuttajilla ei ole osaamista tai muutoin mahdollisuutta hyödyntää sähköisiä palveluja. Verkkopohjaisten palveluiden kehittämisen ohella myös henkilökohtaisen asioinnin tulee olla saavutettavissa kaikissa kaupungin palveluissa.

Lautakunnan tavoitteistossa korostetaan eri toimijoiden yhteistyötä, paikallisuuden merkitystä ja myös Mikkelin mainekuvan parantamista viihtyisänä asuin- ja kulttuurikaupunkina. Aluejohtokunta osallistuu mielellään näiden tavoitteiden toteuttamiseen voimavarojensa mukaan. Mikkelin kaupungin vetovoimaa tulee parantaa määrätietoisesti, jotta kaupunki profiloituu nykyistä enemmän kiinnostavana opiskelukaupunkina esimerkiksi sote- ja varhaiskasvatusalan opiskelijoille ja myös monialaisesti kehittyvänä työssäkäyntialueena. Opiskelijakaupunki rakentuu koulutuksen tarjoajien, elinkinoelämän ja kaupungin yhteistyönä.

Ennalta ehkäisevän toiminnan vastuut ovat suurelta osin hyvinvointialueen lisäksi lautakunnan edustamissa palveluissa. Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa kulttuurin hyvinvointivaikutusten edistämiseksi tukee merkittävästi tätä tavoitetta. Samoin lähiliikuntapaikkojen kehittäminen ja erimuotoiset ulkoilureitit ovat tässä pyrkimyksessä välttämättömiä. Liikunta- ja harrastusmahdollisuuksien tarjoaminen eri-ikäisille väestöryhmille on tärkeää.

Osallistuvan budjetoinnin käytön lisääminen on tavoiteltavaa.

Aluejohtokunnan kokoamat yhteiset kehittämisajatukset kaikille lautakunnille

Ristiinan aluejohtokunta järjesti vuoden 2026 Kesäkemujen yhteydessä kyselyn monisatapäiselle tapahtumavierasjoukolle pitäjän kehittämistarpeista. Kuten ennakoitua, ehdotukset olivat aluejohtokunnan omiin kehittämisvaroihin siinä määrin mittavia, että monet ideat paikkakunnan toimintaympäristön, viihtyvyyden ja palveluverkon parantamiseksi kohdentuivat väistämättä muiden toimijoiden ratkaistaviksi. Merkittävimmin ehdotukset suuntautuivat Mikkelin kaupungin toteuttamisvastuulle. Yleisesti kärkiteemoina nousivat esiin palvelujen säilyttäminen ja elinvoiman kehittäminen, Saimaaseen kytkeytyvä kehittäminen sekä lapsille suunnattujen harrastus- ja vapaa-ajanmahdollisuuksien järjestäminen.

Mikkelin kaupungin lautakuntien talousarvioehdotusten 2027 ja toimintasuunnitelmien 2028-2023 käsittelyjen yhteydessä painotamme seuraavia kaupungin järjestämisvastuulle tai muiden viranomaisten vaikuttamiseen kohdentuvia Ristiinan kehittämisideoita.

Liikkuminen ja perusinfran kunto on huonolla tolalla. Suurlahdentie, Parkkilantie sekä monet hiekkatiet ovat kehnossa kunnossa. Kevyen liikenteen kohteet Ristiina-Mikkeli - ja Ristiinan taajama-Pellos -väleillä olisi viimein saatava kuntoon. Linja-autovuorojen lisäämistä Mikkeliin tarvitaan lisää. Liikenneympyrä VT13 Ristiina taajaman kohdalla sujuvoittaisi liikennettä ja lisäisi liikenneturvallisuutta.

Siisti ja houkutteleva ympäristö on vetovoimatekijä. Viihtyvyyttä saadaan lisää pientareiden niitolla ja pusikoita raivaamalla, erityisesti järvinäkymän avaamiseksi Saimaalle. Kukkaistutuksia voi sijoittaa eri puolille taajamaa. Penkkejä tarvitaan lisää Brahentien varteen ja katujen nimistöä voisi miettiä ajanmukaisemmaksi.

Saimaa ja veneily kuuluvat erottamattomasti Ristiinaan. Veneiden tankkauspiste Ristiinassa on veneilyn kehittymisen kulmakivi. Samalla sataman palveluvarustusta tulee kehittää, rantoja ja uimapaikkoja parantaa Uikkalassa, "Mattiksessa" ja Hönkä-saunan rannassa. Uimavalvojan saaminen Uikkalaan on tervetullut kohdennus pitäjään. Nopeusrajoitukset tulisi saada Pökkäänlahdelle.

Liikunnallista tekemistä eri ikäryhmille. Paikkakunnan liikuntapaikkavarustusta voi kehittää pienin investoinnein esimerkiksi minigolfin, skeitti-/skuuttiparkin ja sulkapallokentän rakentamisella. Ladut ja talvinen luistelurata Saimaalla lienevät myös edullisesti järjestettävissä.

Lapsiperheille tulee saada palveluja ja lapsille tekemistä. Erityisesti alle 5-vuotiaille on kehitettävä harrastuksia.

Elävä paikalliskulttuuri voi ilmetä monin tavoin. Nykyiset tapahtumat saavat myönteistä palautetta. Metsälinnan tansseille toivottiin pitkää ikää. Uusiksi tapahtumiksi ja tilaisuuksiksi esitettiin historia- ja tarinailtoja, yhteislaulutilaisuuksia, teatteriryhmiä sekä metsästysseurojen esittelyjä. Sotakoulu voi toimia monien tapahtumien näyttämönä. Omaleimainen, paikallinen tunnusruoka voisi nostaa pitäjän tunnettuutta.

Matkailussa on huomioitava kesäasukkaat. Saimaasta on rakennettava paikkakunnalle ympärivuotinen matkailukohde. Tämä edellyttää matkailuinformaation parantamista ja erillisen palvelukartan laatimista paikkakunnan tarjonnasta. Markkinoinnissa on huomioitava Astuvansalmi, Sotakoulu, Metsälinna ja Höngän sauna. Tietoa majoitusmahdollisuuksista tarvitaan lisää.

Suomenniemen AJK

LAUSUNTO TALOUSARVIOISTA 2027 JA TALOUSSUUNNITELMISTA 2028-2030

PITÄJIEN TONTTIMARKKINOINTI

Tonttimarkkinoinnista on tehty valtuustoaloite 24.01.2022 ja se on hyväksytty kaupunginhallituksessa 07.02.2022.

Valtuustoaloite 24.01.2022 tonttimarkkinoinnin tehostamiseksi Mikkelin alueella

"Yksi tärkeimmistä kaupungin talouden pitkän tähtäimen vaikuttajista on asukasluku. Kaikki uudet asukkaat ovat sen takia arvokkaita. Etätyöstä on puhuttu vuosikausia, mutta koronapandemian myötä se on arkipäiväistynyt ja sitä kautta ihmisten mahdollisuudet valita asuinpaikkansa vapaammin ovat aiempaa paremmat.

Laajalla Mikkelin alueella on erilaisia asuinympäristöjä ja jopa elämäntyylejä joita se voisi tarjota muuttajille. Esimerkiksi pitäjien alueella on ollut pitkään vapaana useita tontteja, joihin on menneinä vuosina investoitu kunnallistekniikka. Näiden tonttien myynnin arvo kaupungille ei tule myyntihinnasta, vaan siitä positiivisesta sykkeestä, jota uudisrakentaminen alueelle luo.

Tämän vuoksi me allekirjoittaneet esitämme, että toteutetaan tonttien tehostettuja markkinointikampanjoita, joiden osana erityisen pitkään vapaana olleita tontteja voidaan tarjota huomattavasti alennetulla hinnalla. Aluejohtokunnat ja kaupunginosaseurat osallistetaan oman toiminta-alueensa "ykköstonttien" valintaan sekä niiden myyntivalttien esiin tuomiseen. Esimerkiksi Suomenniemen alueella on viime vuosina rakennettu sujuvan etätyön mahdollistavaa valokuituverkkoa myös rannan läheisyydellä olevien tonttien saataville. Muissa pitäjissä ja kaupunginosissa on taas omat vetovoimatekijänsä, jotka tulee kartoittaa ja liittää markkinointikampanjoihin.

Lisäksi aluejohtokunnille tulee mahdollistaa edellä kuvattujen markkinointikampanjoiden toteuttaminen esimerkiksi osana aluejohtokuntien strategisia hankkeita."

Päätöksen mukaista tonttimarkkinointia yhteistyössä aluejohtokuntien kanssa ei kuitenkaan toteutettu. Kaikki eri pitäjien tontit häivytettiin näkyvistä n. 3 vuoden ajaksi. Näkyvissä oli ainoastaan Annilanrannan tontit. Nyt tontit kuitenkin näkyvät yhtenäisesti.

Toivomme, että alkuperäisen päätöksen mukainen markkinointi käynnistetään yhdessä aluejohtokuntien kanssa ja siihen varataan riittävät varat.

SUOMENNIEMI / TENNISKENTÄT

Investointilistalla oli aikaisemmin tenniskenttien kunnostukseen varattuna vuodelle 2028 80 000 euroa. Investointi on nyt siirretty vuodelle 2029.

Liikuntapalvelut ovat Suomenniemen viimeisiä vetovoimatekijöitä ja toivomme, että niiden ylläpitoon ja kunnostukseen varataan riittävät varat.

AJK ehdottaa poikkeuksellista ratkaisua jossa tenniskenttien kunnostus toteutetaan paikallisin voimin. Tällä saavutetaan merkittävä kustannussäästö. Hankkeen vetäjänä toimisi Suomenniemen AJK.

Ennen toteutusta AJK osana Mikkelin organisaatiota laatii hankesuunnitelman hyväksyttäväksi Mikkelin teknisen toimen yhteyshenkilölle. Hankesuunnitelmassa huomioidaan urakoitsijoiden vastuurajat, takuut ym. Hankesuunnitelma hyväksytetään Mikkelin teknisen toimen yhteyshenkilöllä.

Vastuullisena urakoitsijana toimisi pinnoitetoimittaja joka ohjeistaisi ja hyväksyisi myös paikallisen urakoitsijan tekemät pohjatyöt.

Pinnoitteen kilpailutus (kilpailulain mukaan)

Pohjatyöt pinnoitetoimittajan ohjeen mukaan (paikallinen urakoitsija, kilpailutus)

Verkkojen kunnostus (Vanhat verkot ja tolpat jäävät käyttöön)

Mikkelin kaupungin tekniseltä toimelta yhteyshenkilö joka valvoo ja jolle tiedotetaan

etenemisestä.

Kokonaisbudjetti arviolta n. n. 25 000 Euroa. (alustavia pinnoitetarjouksia jo kysytty)

Vastaavalla tavalla voidaan kustannustehokkaasti toteuttaa myös muita paikallisia pienprojekteja ja Mikkelin rakennuttamiskapasiteetti jää isompien kokonaisuuksien hallintaan.

SUOMENNIEMEN KOULU

Mikkelin kaupunki on myynyt Suomenniemen koulun. Samalla Suomenniemeltä poistui sisäliikuntamahdollisuudet ja yhteisöllinen kokoontumis- ja harrastetila.

Uuden omistajan myötä koulu olisi jäänyt kylmilleen ja kiinteistö olisi jatkossa käyttökelvoton.

Suomenniemen AJK neuvotteli uuden omistajan kanssa ja sai vuokrattua koulun Suomenniemen urheilijoiden käyttöön. Lisäksi koululle järjestettiin uusi sähköliittymä ja vesiliittymän laskutuksesta sovittiin. Käyttökuluista vastaa Suomenniemen urheilijat.

Koulukiinteistöä on tarkoitus käyttää myös kyläturvahankkeen keskeisenä turvatalona. Ajk koordinoi koko Suomenniemen pitäjän kyläturvahanketta, kyläturva-alueita pitäjän alueella yhteensä 7 kpl.

Pystymme nyt omin voimin jatkamaan ”Liikkuva Mikkeli 2030” ohjelmassa Mikkelin kaupungille määriteltyjä lakisääteisiä velvoitteita.

Suomenniemen urheilijat tulee laatimaan liikuntapalveluille kohtuullisen anomuksen koulun käyttömenojen kattamiseksi.

Toivomme, että kaupunginhallitus voi osaltaan vaikuttaa anomuksen läpimenoon.

Haukivuoren aluejohtokunta ei toimittanut lausuntoja talousarvioesityksistä.